

MERYL STREEP

DE GEBOORTE VAN EEN ICOON

Michael Schulman

MICHAEL SCHULMAN

Meryl Streep

DE GEBOORTE VAN EEN ICOON

Vertaald door Marike Groot en Sander Brink

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

www.kosmosuitgevers.nl

 kosmos.uitgevers

 kosmosuitgevers

Oorspronkelijke titel: *Her Again: Becoming Meryl Streep*

Oorspronkelijke uitgever: HarperCollins Publishers,
New York, Verenigde Staten

© 2016 Michael Schulman

© 2016 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Vertaling: Marike Groot & Sander Brink, GrootenBrink Vertalingen

Omslagfoto: Getty Images

Omslagontwerp: DPS Design, Davy van der Elsen

Vormgeving binnenwerk: www.intertext.be

ISBN 978 90 215 6276 6

ISBN e-book 978 90 215 6277 3

NUR 672

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere
wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld.

Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Inhoud

<i>Proloog</i>	9
<i>Mary</i>	19
<i>Julie</i>	41
<i>Constance</i>	73
<i>Isabella</i>	119
<i>Fredo</i>	155
<i>Linda</i>	185
<i>Joanna</i>	231
<i>Bijrollen</i>	291
<i>Dankwoord</i>	299
<i>Noten</i>	303
<i>Register</i>	327
<i>Verantwoording</i>	335
<i>Over de auteur</i>	336

*'Mag ik even iets zeggen? Er bestaat niet zoiets als de
b  ste actrice. Er bestaat niet zoiets als de grootste nog
l  vende actrice. Ik bevind me in een positie waar ik
toegang heb tot geheime informatie, begrijpt u,
waardoor ik weet dat dit waar is.'*

Meryl Streep, 2009

Mary

Op de eerste zaterdag in november waren alle studenten van Bernards High School verzameld voor een heilige ceremonie.¹⁴ Homecoming: de bekrachtiging van een zwaarbevochten tiener-hiërarchie. Op een prachtig, vers gemaaid groen American-footballveld dat beschut achter een methodistenkerk lag, traptten de Bernards Mountaineers, die erom bekendstonden dat ze kansloos waren, af tegen hun rivalen uit Dunellen, een gemeente in New Jersey die niet veel verschilde van hun eigen gemeente. Tijdens de rust gingen de spelers van het veld. Toen was het tijd om de homecoming-koningin van 1966 te kronen.

Iedereen op school kende de winnares van dit jaar, een blond meisje met blauwe ogen uit het laatste jaar, dat op Old Fort Road nummer 21 woonde. Ze was zo'n meisje dat alles voor elkaar leek te hebben: ze was intelligent, zag er goed uit, en haar vriendje zat in het footballteam. Ze hadden haar gezien in de cheerleaderploeg. En in het koor. En in de schooltoneelstukken: ze kreeg altijd de hoofdrol. Terwijl de voorzitter van de studentenraad, met zijn vlinderdasje, haar het veld op begeleidde, vielen de ogen van Bernardsville op haar scherpzinnige, bijzondere gezicht.

Ze was mooi. Dat wist iedereen, behalve zij. Een huid als van albast. Hoge jukbeenderen die wel gebeeldhouwd leken. Halfgesloten ogen, een klein beetje te dicht bij elkaar. Haar met de kleur van de vezels die om een maïskolf zitten. Een neus die zo lang en gevorkt was dat hij bijna een belevens was.

Ze was bij lange na niet knap genoeg om een filmster te worden, dacht ze. Filmsterren waren meisjesachtig, voluptueus of zedig. Dat waren Audrey Hepburn of Ann-Margret of Jane Fonda. Filmsterren waren knap. En hoeveel jongens ook over elkaar struikelden om haar genegenheid te winnen, zij was niet knap, zei ze tegen zichzelf. Niet met die neus.

Pauline Kael zou het zo verwoorden: ‘Streep, met haar heldere ogen en haar blonde haar, heeft de knapheid van een Walkure; het feit dat haar neus een beetje langer is, geeft haar een voornaam voorkomen waardoor ze het niveau van “knap” ontstijgt en tot de categorie van de ware schoonheid toetreedt.’¹⁵ Dat Kael haar meest uitgesproken criticaster zou worden, doet er verder niet toe. Ze had gelijk: Meryl Streep was niet knap. Ze was van een heel andere orde. Iets interessanter, of in elk geval moeilijker in een categorie onder te brengen. Als ze een wenkbrauw optrok of een lip vertrok, kon ze iedereen zijn: een aristocrate, een bedelares, een minnares of een clown. Ze kon Scandinavisch zijn, of Engels, of Slavisch. Op dit moment wilde ze alleen maar doorsnee Amerikaans zijn.

De homecoming-koningin van vorig jaar, June Reeves, was van haar vervolopleiding teruggekeerd om haar laatste taak te verrichten: een flonkerende diadeem op het hoofd van haar opvolgster zetten. De pas gekroonde koningin stapte aan boord van een met bloemen overdekte praalwagen, geflankeerd door haar homecoming-hofhouding: Joann Bocchino, Ann Buonopane, Ann Miller en Peggy Finn, allemaal met breed uitwaaierend geföhnd haar en met corsages. Terwijl de praalwagen het veld overstak, zwaaide ze naar de menigte en glimlachte, pronkend met een witte handschoen. Ze had er hard voor gewerkt om de koningin te worden; ze had zich opgedoft, haar haar geblondeerd en zichzelf getransformeerd tot de persoon die ze vastbesloten was te zijn.

Geen van haar onderdanen wist hoe slecht ze zich op haar plek voelde. Wat ze zagen, was de rol die ze speelde, tot en met de laatste goudkleurige haar op haar hoofd. Zelfs haar gegiechel was gemaakt: ze had het geoefend tot het luchtig en elegant was, precies zoals de jongens het willen. Ze zou het geen acteren hebben genoemd, maar dat

Julie

‘Puurheid en wijsheid’ was het motto van Vassar College, al was het allang van de schoolinsignes verdwenen. Vassar, dat in 1861 werd opgericht, was de eerste van de Seven Sisters-scholen die als universiteit werd erkend, met als doel het aanbieden van een opleiding in de vrije kunsten aan jonge vrouwen die gelijkwaardig was aan wat Harvard of Yale jonge mannen bood.

Tegen 1967 was puurheid echter zwaar uit de mode, en het verfiinde leven van de geheel vrouwelijke campus leek wel iets uit een andere eeuw. De verwachtingen waren duidelijk: Vassar-vrouwen werden geacht een goede partij te trouwen en een gezin te stichten, en misschien vrijwilligerswerk te doen of een parttime-carrière na te streven als ze daar tijd voor hadden. Sarah Blanding, in 1961 directrice van Vassar, verzekerde haar publiek tijdens een lunch dat de school ‘succesvol was in het voorbereiden van jonge vrouwen op hun aandeel in het creëren van gelukkige gezinnen, vooruitkijkende gemeenschappen, standvastige staten en behulpzame landen’.⁴⁸

Stap 1 bij het creëren van een gelukkig gezin: ga een gelukkig partnerschap aan, bij voorkeur met een jongen van een van de Ivy League-universiteiten.* In het weekend persten de dames van Vassar zich in bussen met als bestemming gemengde feestjes op Princeton of Yale.

* Noot van de vertalers: De Ivy League-universiteiten zijn de acht meest gerenommeerde universiteiten van de Verenigde Staten.

(Als je de bus had gemist, waren de mededelingenborden altijd nog behangen met oproepen voor lifters.) Terwijl de bussen de campus van de mannen opreden, verdrongen jongens met stropdassen zich eromheen om de nieuwste vangst te bekijken. Als je geluk had, danste je met een jongen uit het Whiffenpoof-a-cappellakoor, en als je daar het type meisje voor was, werd je de volgende ochtend wakker in het Taft Hotel. En dan ging je weer met de bus terug naar Poughkeepsie.

Tien jaar later zou Meryl de hoofdrol spelen in een televisieversie van *Uncommon Women and Others*, een toneelstuk van Wendy Wasserstein, haar klasgenote op de toneelschool. Het toneelstuk, gebaseerd op Wassersteins ervaringen op Mount Holyoke, een andere Seven Sisters-school, legde de verdwijnende wereld van de opleiding in de vrije kunsten voor vrouwen uit het midden van de eeuw vast. Een wereld waarin jongedames met hoofdbanden en plooirokken worden getraind in ‘een verfiynd leven’ door de matrone-achtige huismoeder, Mrs. Plumm. Tijdens ‘Vader-en-dochter-weekend’ zingen ze:

*Though we have had our chances
For overnight romances
With the Harvard and the Dartmouth male,
And though we've had a bunch in
Tow from Princeton Junction,
We're saving ourselves for Yale.*

*(Al hebben we kansen genoeg gehad
Op romances voor één nacht
Met de mannen van Harvard en van Dartmouth,
En al loopt er een heel stel
Uit Princeton Junction achter ons aan
We sparen onszelf voor Yale.)⁴⁹*

Uiteraard waren niet alle vrouwen van 1967 gekomen om de titel ‘mevrouw’ in de wacht te slepen. Het jaar ervoor had de pas opgerichte National Organization for Women haar doelstelling geformuleerd,

waarin Betty Friedan ‘een volledig gelijk partnerschap der seksen’ verlangde, en de progressievere eerstejaars van Vassar dachten er net zo over.

In *Uncommon Women* beschrijft een personage haar conflict tussen het zoeken naar de ware en de neteliger eisen van het moderne vrouw-zijn. ‘Het is vast geen heel indrukwekkend standpunt,’ zegt ze tegen een vriendin, ‘maar ik zou heel graag mijn prins ontmoeten. Zelfs een paar prinsen. En dan zou ik evengoed een persoon zijn. Ik zou nog steeds alle belangrijke data in de kunstgeschiedenis kennen. Ik begrijp alleen niet waarom er nu plotseling van me wordt verwacht dat ik weet wat ik wil worden.’⁵⁰

Meryl arriveerde op de campus, zich totaal niet bewust van de kentering. ‘Als je me toen ik Vassar binnenkwam, had gevraagd wat feminisme was, had ik gedacht dat het iets te maken had met het hebben van mooie nagels en schoon haar,’⁵¹ zei ze later.

Ze was verrukt door de tradities van de school, van de trots ervan – niet het gejoel en geschreeuw dat ze had gekend als cheerleader, maar het verheven karakter van de academische wereld. Een paar dagen na het begin van haar eerste semester verzamelden de studenten zich voor de convocatie-ceremonie, die het einde van de oriëntatieperiode en het begin van het herfstsemester inluidde. Deze werd laat in de middag gehouden op de heuvels rond Sunset Lake, een kunstmatige vijver waar Vassar-meisjes traditioneel met hun afspraakje naartoe gingen. Nu was iedereen in het wit, en de gehele faculteit zat in toga’s op een platform. ‘In esthetisch opzicht een zeer ontroerend decor, toch?’ schreef Meryl in een brief aan haar vroegere vriendje van de middelbare school Mike Booth. ‘Nee dus. Maar wat ik echt gaaf vond, was gewoon het idee dat sommige van de grootste denkers ter wereld daar voor me zaten. Kleine Meryl Streep, en ze waren daadwerkelijk bereid om mij een op een te ontmoeten bij een werkgroep. Wauw. Dat is genoeg om je ego tot op het bot kaal te strippen.’

Het klikte met haar kamergenootje, Liz, en ze hingen rond in het café op de campus en speelden gitaar. Het repertoire: Eddie Floyds ‘Knock on Wood’, Simon and Garfunkels ‘The Dangling Conversation’, ‘In My Life’ van The Beatles, ‘Hold On, I’m Comin’ van Sam and

Dave, 'Here, There and Everywhere' (opnieuw The Beatles), een paar nummers van Otis Redding. Meryl krabbelde een tekening van zichzelf en Liz die zaten te spelen op een bank. Boven Liz schreef ze: 'sexy donkere stem, Joods, Brooklyn, pot, beat, kralen, leuk, attent.' Boven zichzelf schreef ze: 'Mary Louise Streep, 18 jaar en vijf maanden, gemiddelde tot hoge wiebelstem, WASP*, Bernardsville, gematigd, onzeker, JM' – voor Johnny Mathis – 'nog altijd liefdevol, haakneus net als Baez, hart van goud.'⁵²

Als ze in een bedachtzame bui was, schreef ze aan Mike. Hij was gestationeerd in Duitsland, een tussenstop op weg naar Vietnam. Misschien dat de afstand het gemakkelijker maakte voor Meryl om haar angsten op te biechten, evenals haar geestdrift. 'Ik vond het heel spannend om hiernaartoe te gaan,' schreef ze aan hem, 'maar er zijn zo veel verschillende mensen dat ik me geen zorgen had hoeven maken dat ik tussen de snobs en de arbeiders gegooid zou worden. Er zijn er hier veel van allebei de groepen. Sommigen horen bij beide categorieën, maar er zijn ettelijke mengvormen zoals ik.'

Ze koos toneelkunst en Engels als vakken, en 'gewoon voor de lol' Italiaans voor beginners. Er waren geen jongens in de buurt voor wie ze zich mooi zou moeten aankleden of om voor te vechten met andere meiden. De paaigronden – 'waar de jongens zijn' – waren een rit met de bus daarvandaan, en dat was zo ver weg dat ze eindelijk uit kon blazen. Ze bleven de hele nacht op, sigaretten rokend en discussiërend over feminisme, ras en bewustzijn. Meryl las *Soul on Ice*, Eldridge Cleavers relaas van hoe het is om zwart te zijn en in de gevangenis te zitten in Amerika; wie had zelfs maar ooit gehoord van de Black Panthers in Bernardsville? Ze kon weken achter elkaar dezelfde coltrui dragen, haar haar opsteken in een haastig knotje, Turkse dansen doen in de studentenhuisen. Het kon niemand iets schelen. Voor één keer was vrouwelijke vriendschap niet besmet door concurrentie of afgunst.

* Noot van de vertalers: afkorting van White Anglo-Saxon Protestant, een benaming voor de blanke, protestantse bovenklasse in de Verenigde Staten.

Joanna

Zes maanden.

Zo lang duurde het. Zes maanden en een paar dagen. Op 12 maart 1978 overleed Meryl Streeps grootste liefde terwijl ze naast zijn bed zat. Eind september was ze getrouwd met een andere man.

Zes maanden waarin Michael Cimino zich een weg door de rushes hakte. Zes maanden waarin *Holocaust* haar gezicht in huiskamers van Hollywood tot Hamburg uitzond. Zes maanden waarin de actrice die nu negenentwintig werd, precies tegelijkertijd drie onuitwisbare rollen zou spelen. Zes maanden waarin ze, afhankelijk van wie je het vroeg, ofwel een emotioneel wrak was, of een virtuoos die het hoogtepunt van haar kunnen bereikte.

Zes maanden om zichzelf weer bij elkaar te rapen na het overlijden van John en aan iets nieuws, iets evenwichtigs en blijvends te beginnen. Maar hoe?

Het begon met geklop op de deur. Een geklop dat niet welkom was.

Ze moest een mengeling van verbijstering en angst hebben gevoeld toen ze de voordeur van de loft op Franklin Street opendeed en een bleke, roodharige Texaanse zag die ze nog nooit eerder had ontmoet. Ongetwijfeld had John haar verteld over de vriendin die haar spullen had gepakt en naar Californië was vertrokken. Of misschien ook niet.

Er waren pas drie weken voorbij sinds John was overleden, en

Meryl liep nog steeds als een zombie met een lege blik door het huis. In elke hoek waren sporen van hem te vinden, en die maakten dat zijn afwezigheid gevoelsmatig niet klopte. Wanneer kwam hij thuis? Omdat ze moeite had met alledaagse taken, was haar broer Third bij haar ingetrokken. Ze zou tenminste niet in haar eentje de dag door hoeven komen. Automatische piloot.

Als om de mist te verdrijven en haar te dwingen de praktische aspecten van het leven weer op te pakken, stond de roodharige vrouw nu voor haar te beweren dat haar naam samen met die van John op de koopakte stond en dat zij, Patricia, het was die aanspraken had op het appartement. Meryl zou het met onmiddellijke ingang moeten verlaten.

Van alle dingen waar ze aan wilde denken, was dit wel het allerlaatste. Niet zozeer het appartement zelf, maar de aanspraak die deze vrouw op Johns woning beweerde te hebben. Hún woning. Hij en Meryl waren minder dan twee jaar samen geweest, maar wat ze hadden doorstaan, leek genoeg gewicht te hebben voor een heel leven. Wat had Patricia werkelijk voor hem betekend? En waarom had hij niets aan deze puinhoop gedaan toen hij nog leefde? In zekere zin was het typisch John, zo gebiologeerd door het heden dat hij blind was voor de toekomst, die nu een geest uit het verleden had doen verschijnen.

En bovendien: waar moest ze dan wonen?

Haar vrienden waren gechoqueerd. 'We gingen er gewoon van uit dat ze daar kon wonen, of dat Patricia misschien afstand zou doen van haar rechten,'⁴¹⁶ zei Robyn Goodman. 'Ik bedoel, echt, als ik het was geweest had ik gezegd: "Meryl, nu is het jouw loft." We dachten allemaal: o, dat komt wel goed. Want wat voor iemand zou Meryl nou op straat zetten?'

Robyn belde Patricia en probeerde haar te overreden. Wilde ze geld? Vraag dan om geld.

Toen smeken niet hielp, probeerde Robyn het met intimidatie: 'Je zult een vreselijk slechte reputatie krijgen, want iedereen is ervan op de hoogte.'

'Iedereen' was hun gemeenschap van acteurs, de mensen die van John en Meryl hielden en niet konden geloven wat er gebeurde. Op

een avond zat Robyn in een café dat Charlie's heette toen een Italiaanse acteur die ze allebei kenden naar hen toe kwam.

'Ik hoor dat Meryl moeilijkheden heeft met die Patricia vanwege de loft.'

'Ik probeer ervoor te zorgen dat dat niet gaat gebeuren,' zei Robyn. 'Ik probeer te helpen.'

De acteur boog zich naar haar toe: 'Weet je, ik ken kerels in New Jersey die wel iets aan die meid kunnen doen.'

Robyn knipperde met haar ogen. Werd haar nou een huurmoorde-naar aangeboden? Dit begon erg dicht in de buurt te komen van *God-father*-terrein. 'Nee,' zei ze, enigszins gerustgesteld maar ook een beetje bang. 'Ik geloof niet dat we voor zoiets verantwoordelijk willen zijn.'

Patricia gaf geen krimp.

'Mijn broer zegt dat het waardevol is en dat ik het moet hebben,' zei ze. Haar broer had gelijk; de buurt die steeds meer bekend kwam te staan als Tribeca (hoewel de naam moest wedijveren met aanduidingen als LoCal, Washington Market en SoSo) werd nu al gehypet als het 'internationale artistieke centrum'⁴¹⁷ van de toekomst, en onroerend goed daar zou een goudmijn kunnen blijken.

'Het zal niet goed aflopen voor je,' zei Robyn tegen Patricia, alsof ze een vloek uitsprak.

Meryl hielp het niet veel. Ze was in de rouw. Ze was moe. En nu was ze dakloos.

New Yorkers meten hun leven in appartementen. Het twee-slaapkamerappartement op West End Avenue dat eerste jaar dat ze in de stad woonde. De loft op Franklin Street. De huurflat op 69th Street. Welke zomer was dat? Hoeveel appartementen geleden?

Toen Meryl uit Johns loft werd getrapt, was dat het einde van haar oude leven en het begin van iets wat ze niet had kunnen voorzien. Maar soms schrijven appartementen zelf de volgende hoofdstukken.

Zij en Third begonnen hun spullen in te pakken: een overweldigende taak, en niet alleen in lichamelijk opzicht. Elke doos was een talisman van haar leven met John en bevatte zijn eigen droeve gewicht.

Misschien was het maar het beste om het allemaal uit het zicht te zetten. Third had een vriend in SoHo, ongeveer twee straten verderop, die aanbod te helpen. Hij was beeldhouwer: gespierd, met krullend haar en een lieve glimlach, als Sonny Corleone maar dan lijviger en minder opvliegend. Meryl had hem twee of drie keer ontmoet, maar ze herinnerde zich hem niet.

Zelfs nadat ze met z'n drieën zo veel mogelijk in de opslag hadden gezet, waren er nog dozen over. Ze waren als een kracht die niet in toom gehouden kon worden, een lastige herinnering aan hoe rommelig het allemaal was. De beeldhouwer bood aan de overige bezittingen in zijn atelier op te slaan, op het zuidelijke deel van Broadway.

Toen dat allemaal geregeld was, vertrok Meryl naar Maryland om *The Senator* te filmen. Op een dag kwam Third haar opzoeken op de set, samen met de beeldhouwer. Als ze terugkwam in New York zou ze geen plek hebben om te wonen, dus zei de beeldhouwer dat ze wel in zijn loft kon neerstrijken. Hij stond op het punt een wereldreis te maken met geld van een beurs, dus ze zou het huis helemaal voor zichzelf hebben. Ze nam het aanbod aan.

Toen ze eenmaal alleen was, begon ze na te denken over haar gastheer. Opnieuw woonde ze te midden van de rommel van een afwezige man, al was deze keer het huis vol leven, niet vol dood. Ze was geïntrigeerd door de beeldhouwwerken die in de woning stonden omdat ze niet allemaal in zijn werkruimte pasten: enorme rastervormige gevaarten van hout, kabels en vulpasta.⁴¹⁸

Ze begon brieven aan hem te schrijven. Antwoorden kwamen uit verafgelegen plaatsen als Nara, in Japan, waar hij de patronen op kamerschermen en vloermatten bestudeerde. In het tweede jaar van zijn studie had meester-beeldhouwer Robert Indiana tegen hem gezegd: 'Als je kunstenaar wilt worden, moet je reizen en de wereld zien.'⁴¹⁹ Nu volgde hij dat advies op en dompelde hij zich onder in de geometrie van het Verre Oosten, die in zijn hoofd zou blijven rondwaren tot het op een dag via zijn handen naar de oppervlakte kwam, net zoals Meryl de gebaren en stembuigingen van mensen in zich opzoo, in de wetenschap dat ze ooit in een personage zouden kunnen opduiken.

Meryl Streep –
De geboorte van een icoon
is het inspirerende
levensverhaal van een van de
grootste actrices aller tijden.

De 'IJzeren Dame' van het witte doek werd genomineerd voor maar liefst negentien Oscars, waarvan ze er drie won.

Meryl Streep schitterde in films als *The Deer Hunter*, *Kramer vs. Kramer*, *The French Lieutenant's Woman*, *Sophie's Choice* en *The Iron Lady*.

In deze diepgaande biografie beschrijft Michael Schulman niet alleen het leven en de liefdes van deze bijzondere vrouw, maar vooral ook haar ontwikkeling tot een fantastische actrice, en haar sterke ideeën over huwelijk, feminisme, liefde en opoffering.